

EUROPAPARLAMENTET

1999

2004

Plenarhandling

15 januari 2001

B5-0047/2001

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av ett uttalande av rådet och kommissionen

ingiven i enlighet med artikel 37.2 i arbetsordningen

av Paul Lannoye, Heidi Hautala, Nellie Maes, Caroline Lucas, Patricia McKenna, Elisabeth Schroedter, Johannes Voggenhuber, Jill Evans, Claude Turmes, Neil MacCormick, Monica Frassoni, Matti Wuori, Ilka Schroeder, Danielle Auroi, Per Gahrton, Nuala Ahern, Carlos Bautista, Claude Turmes, Pierre Jonckheer, Knorr Borrás, Camilo Nogueira, Josu Ortuondo, Alain Lipietz, Inger Schoerling, Mercedes Echerer och Joost Lagendijk

för Verts/ALE-gruppen

om förbud för användning av utarmat uran i alla typer av vapen

Europaparlamentets resolution om förbud för användning av utarmat uran i alla typer av vapen

Europaparlamentet utfärdar denna resolution av följande skäl:

- A. Den 10 november 1980 utfärdade FN en konvention om förbud eller begränsning av användningen av vissa konventionella vapen som kan anses vara alltför skadliga eller ha urskillningslösa följder.
- B. I resolution 1996/16 från FN:s underutskott för mänskliga rättigheter utdöms uttryckligen vapen med utarmat uran på grund av deras urskillningslösa karaktär.
- C. Utarmat uran är en giftig och radioaktiv kemikalie som på grund av sin densitet används av militären för att penetrera eller bepansra, och som i det civila används av tandläkare och som barlast i flygplan och på båtar.
- D. Spridningen av uran i form av aerosoler av olika isotoper och deras radioaktiva förstörelseprodukter har olika hälso- och miljöeffekter. En sådan spridning kan ske över tiotals kilometer från nedslagspunkten och leda till oåterkallelig nedsmutsning. Denna nedsmutsning har kommit utöver den som redan är resultatet av de militära operationerna.
- E. Användningen av vapen med utarmat uran skapar en inte tidigare känd form av exponering för uran som innebär genererandet av en inandningsbar aerosol bestående av olösliga keramiska partiklar som är mindre än 10 mikroner i diameter. Sådana partiklar migrerar till och bevaras för gott i de trakeobronkitiska lymfkörtlarna.
- F. Amerikanska och brittiska trupper använde sådana vapen i stor utsträckning i Gulfkriget 1991 trots tidiga och upprepade varningar från det internationella vetenskapliga samfundet.
- G. Förenta staterna upprepade denna användning vid Natos militära operationer i Bosnien och i hela Jugoslavien. Enligt en Natorapport till FN medgav det amerikanska flygvapnet att det hade avfyrat 10 000 sådana granater i Bosnien och 31 000 i Kosovo.
- H. Både i Irak och Bosnien genomfördes operationerna under FN-mandat.
- I. Hälsoproblem har uppstått och uppstår bland mer än 100 000 amerikanska veteraner från Gulfkriget och deras avkomlingar (missbildningar som ett resultat av radioaktiv eller annan nedsmutsning).
- J. Man har kunnat konstatera en allmän försämring i hälsotillståndet för befolkningen i södra Irak som utsatts för utarmat uran sedan 1991, i synnerhet den explosiva ökningen av cancer och leukemi i denna region.

- K. Som en uppföljning av den undersökning som begärdes av FN:s generalsekreterare förra året, meddelade UNEP (Förenta nationernas miljöprogram) den 5 januari 2001 att den funnit bevis på radioaktivitet på 8 av 11 undersökta platser i Kosovo (av totalt 112 platser som träffats av ammunition med utarmat uran under 1999).
- L. Hittills undersöks i Italien, Belgien, Portugal och Spanien fall där soldater dött, är döende eller allvarligt sjuka såsom ett misstänkt resultat av att de utsatts för effekterna av utarmat uran. I de flesta medlemsstater genomförs det undersökningar, även om det råder allvarliga tvivel om de metoder som används för att få fram bevis på kontamination samt för att bedöma riskerna.
- M. I detta sammanhang finns det bara en enda genomförbar och effektiv metod för att kontrollera utarmat uran i urinprov, nämligen den som utvecklats av ett forskarlag under doktor Asaf Durakovic, medicine doktor, specialist i nukleärmedicin och ledare för ett uranmedicinskt projekt vid George Town University, Washington, Förenta staterna.
- N. Åtskilliga av dessa fall förs nu inför de nationella domstolarna för att begära skadestånd.
- O. Flera av Europeiska unionens medlemsstater är producenter av vapen med utarmat uran, i synnerhet Frankrike och Förenade kungariket. Utanför EU och Nato är dessutom Ryssland en erkänd tillverkare och användare.
1. Parlamentet välkomnar Natos och EU:s beslut att efter år av tystnad och nedtoning av ärendet slutligen ta problemet på allvar och genomföra diskussioner på hög nivå för att hantera frågan; beklagar icke desto mindre att detta hittills inte lett till tillfredsställande beslut om att förbjuda denna typ av vapen och finna lösningar för att undersöka, och ge ersättning för, den skada som åsamkats soldater som skickats ut på uppdrag och lokalbefolkningarna som lider såsom ett resultat av bombardemangen,
 2. välkomnar i synnerhet det uttalande som ordförande Prodi nyligen gjorde om att kommissionen är särskilt bekymrad över följderna av flera års konflikter för hälsa och miljö i Balkanregionen och att kommissionens avdelningar uppmanats att insamla och analysera all relevant information om situationen i området,
 3. beklagar emellertid att kommissionen i större eller mindre utsträckning kommer att vara beroende av råd från artikel 31-kommittén och dess tolkning av det mycket bristfälliga direktivet 96/29/Euratom om säkerhetsnormer i samband med joniserande strålning; vid antagandet av detta direktiv bortsåg man helt från parlamentets vetenskapligt underbyggda krav,
 4. välkomnar initiativet från det svenska ordförandeskapet om att tillmötesgå de belgiska och grekiska försvarsministrarnas begäran om en EU-undersökning om möjliga samband mellan användningen av vapen innehållande utarmat uran och de dödsfall och sjukdomar som inträffat bland soldater från inblandade EU-medlemsstater,
 5. välkomnar den tyska regeringens initiativ att förbjuda såväl tillverkning som användning av vapen som innehåller utarmat uran,

6. beklagar att Natos förhandlingar inte ens har lett till ett förslag om att införa ett moratorium för denna typ av vapen,
7. bekräftar att användningen av vapen med utarmat uran, i ljuset av FN:s underutskotts resolution, är en kränkning av respekten för mänskliga rättigheter och framtida generationer,
8. uppmanar Nato och EU, liksom Förenta staterna och Förenade kungariket, att till fullo undersöka och offentliggöra detaljer om användningen av vapen med utarmat uran i Irak och i före detta Jugoslavien,
9. uppmanar Nato och EU, liksom Förenta staterna och Förenade kungariket, att till fullo undersöka och offentliggöra följderna av användningen för miljön och för hälsan för de soldater som skickats på uppdrag liksom för lokalbefolkningarna,
10. uppmanar Nato, kommissionen och medlemsstaterna att i sina undersökningar inbegripa följderna av andra farliga substanser som släppts ut på grund av militära åtgärder,
11. insisterar på att adekvata testmetoder skall användas för att undersöka radioaktiv kontamination hos människor; insisterar även på att kommissionen omedelbart skall hjälpa medlemsstaterna att standardisera testförfarandet, där Durakovics metod används, innan några slutliga slutsatser kan dras,
12. uppmanar även kommissionen och medlemsstaterna att garantera att prover tas på alla misstänkta offer, såväl militära som civila, t.ex. från deras trakeobronkitiska lymfkörtlar, för att korrelera sjukdom eller död med intern kontamination från utarmat uran; uppmanar dem också att beakta användningen av den pektinbehandling av offren som utvecklats i Vitryssland för offren för Tjernobykatakstrofen,
13. uppmanar i synnerhet Nato och EU, liksom Förenta staterna och Förenade kungariket, att tillmötesgå behovet av rengöring och ersättning för den skada på lokalbefolkningarna som är resultatet av radioaktiv nedsmutsning genom användningen av utarmat uran,
14. uppmanar medlemsstaterna att till fullo och ordentligt undersöka den skada som åsamkats de egna soldater och den civila personal som skickades på uppdrag och som blivit utsatta för fara utan att nödvändiga försiktighetsåtgärder vidtagits, samt att göra allt som krävs för att kompensera för denna skada,
15. förespråkar ett totalt förbud för tillverkning, export, lagring, testning, testskjutning och användning av vapen med utarmat uran och uppmanar alla nuvarande och ansökande medlemsstater av Nato och Europeiska unionen att ställa sig bakom detta,
16. uppmanar det svenska ordförandeskapet att vidta alla nödvändiga åtgärder för att främja processen för klarläggande och compensation och för att det från EU:s sida nås en gemensam ståndpunkt och görs en gemensam insats för att förbjuda sådana vapen,
17. uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, EU:s

kandidatländer, Natos generalsekreterare, FN:s generalsekreterare och Förenta staternas kongress.